

העמותה לחקר בריאות העין
ומניעת עיוורון בישראל (ע"ר)

דלקת עיניים אלרגית

העיניים מגרדות? דומעות? אדומות או נפוחות? אם כן, יש סיכוי שאתם סובלים מדלקת עיניים אלרגית, מחלה ממנה סובלים כ-20% מהאוכלוסייה.

ד"ר אביזמר

הדלקת נוטה לפגוע באנשים בכל הגילאים, בעיקר באלה שסובלים מדלקות אלרגיות אחרות בגוף (אסתמה, דלקות עור אטופיות), ובאחרים שקיימת היסטוריה משפחתית של דלקות אלרגיות. בעצם, מדובר ברוב המקרים בדלקת לחמית אלרגית. הלחמית הינה רירית, שמצפה את החלק הפנימי של העפעפיים, ואת לובן העין. הלחמית שומרת על בריאות משטח העין, מייצרת דמעות, ודואגת לסילוק חומרים זרים. הלחמית רגישה לגירוי חיצוני, וכאשר היא נחשפת לחומרים אלרגנים כמו אבקנים, נבגים, או שיער פרווה של חיות, עלולה להתחיל שרשרת אירועים שגורמת לאותם תסמינים של גרד, דמעת, אודם, ונפיחות. הדלקת הינה תוצאה של תגובה מוגזמת של מערכת החיסון שלנו לאותם אלרגנים, שהם כשלעצמם לא ממש יכולים לגרום נזק.

דלקות הלחמית האלרגיות מתחלקות לשתי קבוצות עיקריות:

הדלקת החריפה, שהיא גם השכיחה יותר, שבצורתה הקלאסית מופיעה בעונות המעבר (כמו קדחת השחת), אך יכולה להתפרס על כל השנה עם אירועים של התפרצויות חריפות (כמו רגישות לקרדית אבק הבית); הקבוצה השנייה היא קבוצת הדלקות הכרוניות, שהיא פחות

שכיחה, אולם קשה יותר לטיפול, פוגעת באיכות החיים בצורה משמעותית יותר, ובחלק מהמקרים עלולה לגרום לפגיעה משמעותית בראיה. דלקת האביבית היא סוג של דלקת אלרגית כרונית, שפוגעת בילדים, בעיקר בנים, יכולה להתחיל כבר בגיל 5 שנים, ונעלמת מאליה עד גיל 18-20. למרות שמה היא אינה מוגבלת לתקופת האביב, נמשכת לאורך כל השנה, עם התפרצויות אופייניות בעונות המעבר. כמעט כל חומר עלול להיות אלרגן ולשפועל בתורו את מערכת החיסון שלנו לייצר נוגדנים, שנקשרים לתאים שנקראים תאי פיטום. התאים האלה מלאים בחומר שנקרא היסטמין, וכאשר הוא מופרש לרקמה הוא נקשר לכלי הדם וגורם להרחבתם (לכן העיניים אדומות, תמונה מס 1), נקשר לקצוות עצבים (לכן העיניים מגרדות), וגורם לגיוס של תאי דלקת נוספים. כלי הדם נעשים חדירים, וכך נוצרת הנפיחות, או הבצקת של הרקמה (תמונה מס 2).

קיימים טיפולים רבים ומסוגים שונים לדלקת אלרגית, מה שמעיד שאין ממש טיפול אופטימלי במחלה. לפני שנבדקים אצל רופא העיניים (אם משיגים תור...) אפשר להקל על הסימפטומים בעזרת קומפרסים עם רטיות קרות (אפילו מי קרח!) למשך מספר דקות, להזליף טיפות של דמעות מלאכותיות (עדיף ללא חומר משמר), ואף להתחיל בטיפול בסירופ או כדורים אנטי היסטמינים שניתן לרכוש ללא מרשם רופא. הטיפול העיקרי בדלקות עיניים אלרגיות מבוסס על טיפות עיניים. טיפות אנטי היסטמיניות חוסמות את ההיסטמין מלהיקשר לתאי הלחמית, וכך מונעות את פעילותו. קבוצה אחרת של טיפות מייצבות את תאי הפיטום, ובכך מונעות מלכתחילה את הפרשת ההיסטמין. קיימת גם קבוצה שלישית של טיפות, שהאפקט שלהן משולב: גם אנטי היסטמין, וגם מייצב תאי פיטום. הטיפות הללו יעילות בדרך כלל בהתקפים חריפים של אלרגיה, אך ניתן להשתמש בהן כטיפול מונע, לפני התחלת הדלקת העונתית. במקרים שהטיפות מהקבוצה הזו אינן עוזרות קרוב לזדאי שיש צורך להכניס את התותחים הכבדים: הסטרואידים. טיפות או משחות עיניים המכילות סטרואידים יעילות מאוד בדלקות אלרגיות, ולעתים השפעתן כמעט מיידית בהרגעת הסימפטומים. אולם יש לזכור שלסטרואידים עלולות להיות תופעות לוואי קשות. לכן, יש לשאוף לכך שזמן הטיפול בסטרואידים יהיה קצר ככל שניתן, ובכל מקרה בפיקוח של רופא העיניים.

אולם, כפי שכבר נאמר: ההגנה הטובה ביותר היא ההתקפה, או במקרה שלנו מניעה. אם אתם יודעים למה אתם רגישים, יש להימנע מחשיפה לחומר הגורם (כולל מוצרי איפור, מגבונים לניקוי עפעפיים), או לחילופין להתחסן נגד אותו אלרגן במסגרת מרפאות אלרגולוגיות, ובכך להפחית באופן משמעותי את הסימפטומים של המחלה.

כיתוב לתמונה מספר 1:

דלקת אלרגית של הלחמית עם גודש כלי דם

כיתוב לתמונה מספר 2:

בצקות מקומיות בלחמית במקרה של אלרגיה למגבונים לחים (צביעה מיוחדת)

כיתוב לתמונה שלי:

מנהל תחום קרנית ומקטע קדמי

מחלקת עיניים מרכז רפואי ע"ש וולפסון, חולון

המידע לציבור הוא בחסות חברת באייר, הוא ניתן כתרומה בלתי תלויה ולא תשפיע על תכני אתר האינטרנט
כל זכויות שמורות © לחברת כתום. נבנה ע"י כתום בניית אתרים | שיווק באינטרנט